

Ten eerste

Onderzoek MH17

Kabinet: geen bezwaar tegen aanpak RTL

Het kabinet lijkt er geen probleem mee te hebben dat RTL verslaggever Jeroen Akkermans delen uit de wrakstukken van de MH17 heeft meegenomen uit het rampegebied in het oosten van Oekraïne om die te laten onderzoeken. Het staat Akkermans en RTL vrij om onderzoek te doen en daar zelf mededelingen over te doen', zei vicepremier Lodewijk Asscher vrijdag na afloop van de ministerraad. RTL Niems meldde donderdag dat uit onderzoek van gevonden fragmenten blijkt dat het vliegtuig met veel Nederlanders is neergehaald door een Russische BUK-raket. Op de vraag wat Asscher er-

van vindt dat Akkermans bewijsmateriaal heeft meegenomen, zei hij: 'Gezien de omvang van de crashsite en de situatie ter plekke denk ik dat daar niet zo heel veel aan te doen zou zijn, als je dat al zou willen doen.' Het toestel van Malaysia Airlines met vluchtnummer MH17 stortte 17 juli neer in Oost-Oekraïne. Alle 298 inzittenden kwamen om het leven, onder wie 196 Nederlanders. Het toestel vloog over oorlogsgebied en is waarschijnlijk uit de lucht geschoten. Het Openbaar Ministerie en de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) doen beide onafhankelijk onderzoek naar de toedracht. ANP

Ethiopië

Zes ton aan ivoor verbrand



Ruim zes ton illegaal verkregen ivoor is vrijdag in Ethiopië verbrand. De rook die van de oifantenslagden, ivoer en sluisstrijen en allerlei soorten juwelen opsteg, was in de wijde omtrek te zien. Het meeste ivoor was via Ethiopië onderweg naar andere landen toen het werd onderschept. De autoriteiten van het land hopen dat de verbranding de jacht op oifanten te ontmoedigen. Foto EPA

Nigeria

Massagraf ontdekt na verovering stad

Militairen uit Ijsaad hebben in de Nigeriaanse stad Damasak minstens honderd brutaal afgeslachte mensen gevonden. De gruwelen lijken gepleegd door de islamitische terreurgroep Boko Haram. De lichamen vertoonden tekenen van marteling. Bij velen was de keel doorsneden, enkelen waren onthoofd. Tot woede van Ijsaad is het Nigeriaanse leger nergens te bekennen. President Goodluck Jonathan van Nigeria wijst alle kritiek van de hand. Volgens hem is Boko Haram binnen een maand verslagen. ANP

Kroonprinses

Amalia maakt kennis met Tweede Kamer

Prinses Amalia (11) heeft vrijdag het parlementaire theater bezocht waar haar toekomstig handelen onder de loep wordt gelegd. Samen met andere leerlingen van groep 5 van de Bloemkampschool uit Wassenaar kreeg zij een rondleiding door de Tweede Kamer. Ook de Ridderzaal en Eerste Kamer werden bezocht. De kroonprinses bereid zich voor op haar middelbare schooltijd. Die gaat zij doorbrengen aan het christelijk gymnasium Sorghvliet in Den Haag,

vlak bij het Catshuis, bevestigde de Rijksvoorlichtingsdienst vrijdag. Tijdens het staatsbezoek aan Denemarken deze week werd koning Willem-Alexander al dat de schoolkeuze was gemaakt, maar nog geheim moet blijven. 'Amalia heeft ons verzocht het pas na de sluiting van de inschrijvingstermijn bekend te maken', zei de koning. 'Ze wil heel graag dat niemand die school kiest omdat zij ernaartoe gaat.' De inschrijving op de Haagse scholen sloot vrijdag.

Baas van Europese octrooiorganisatie voert 'schrikbewind'

Het hoogopgeleide personeel van het bureau dat in Europa patenten toekent, siddert onder de leiding. Niets mag, met vele psychische klachten als gevolg. Extra probleem: ze kunnen nergens anders heen.

Door **Anneke Stoffelen**

Kun je op non-actief worden gesteld omdat je een e-mail stuurde naar al je collega's in én één keer? Het gebeurde een ic-specialist die werkte voor de Europese Octrooi Organisatie (EEO) in Rijswijk. Openes stonden twee bewakers achter zijn bureau. Hij moest direct zijn spullen inpakken, zijn toegangs pas inleveren en werd onder toezicht oeg van verbijsterde collega's naar buiten afgevoerd.

De e-mail bevatte een enquête voor de 2.700 internationale werknemers van de EEO over een wijziging van hun arbeidsvoorwaarden. Het bestuur van de EEO stelt dat de sancties niet te maken hadden met de inhoud van het bericht. De ic'er zou interne regels hebben geschonden door mailadressen van collega's te delen met een externe organisatie.

Maar EEO-werknemers noemen de kwestie een voorbeeld van het 'schrikbewind' dat binnen de octrooiorganisatie wordt gevoerd. Onder leiding van president Benoît Battistelli is de internationale organisatie, die Europese patenten beoordeelt, verworven tot een bastion van angst, stellen vijf werknemers van de EEO in Rijswijk. Zij doen hun verhaal anoniem, omdat het hun op straffe van ontslag is verboden met de pers te praten.

Psychische klachten

Veel werknemers kampen inmiddels met psychische klachten, zeggen de vijf, soms zo ernstig dat collega's zich zelf op de werfloop verworden.' De werkdruk is enorm toegenomen en de wanhoop bij collega's is groot', zegt een octrooiorderzoeker. 'Vanop tijd steptant was de jonge collega die in 2013 een einde aan zijn leven maakte door onder werktijd van de zevende etage van het kantoor te springen. Zijn collega's vermoeden dat zijn zelfmoord deel te maken had met de onredelijke werkdruk die hem werd opgelegd.

Reactie van de EEO

Van toename van psychische problemen is volgens het EEO-bestuur geen sprake. 'Het ziekteverzuim is sinds 2012 met 20 procent gedaald'. De zelfmoord van collega in 2013 is volgens de EEO niet onderzocht door de arbeidsinspectie, maar wel informeel besproken met ambtenaren van Sociale Zaken. Volgens de EEO worden geschorste medewerkers niet 'afgevoerd' van de werfloop. 'Alleen als een agressieve reactie wordt voorzien, schakelen we beveiligers in.' EEO slaat de vakbond niet toe mails naar alle personeelsleden tegelijk te sturen omdat 'het mailsysteem in bedoeld voor professioneel gebruik. Wel kan de vakbond berichten plaatsen op het intranet. Volgens EEO is het medewerkers niet verboden met de pers te praten, wel om publieke imago van de organisatie te beschadigen. Volgens de EEO was Battistelli's nieuwe kantoor in München al gepland voordat hij aantrad en is er geen privélife.

Tot onvrede van vakbond Supo is nooit onderzocht of de werkomstandigheden een rol speelden bij de zelfdoding. President Battistelli weigert de arbeidsinspectie toegang tot het gebouw. Een willekeurige andere organisatie zou daar niet mee wegkomen. Maar de Europese Octrooi Organisatie geniet juridische immuniteit. Dat betekent dat de organisatie niet gebonden is aan Nederlandse wetgeving, dat ontslagen niet kunnen worden aangevoerd bij de rechter en dat politie of andere handhavende instanties als de arbeidsinspectie geen toegang tot het gebouw kunnen afdwingen. In de praktijk lijkt het erop neert te komen dat de top van de EEO volledig zijn eigen gang kan gaan. Die immuniteit wordt toegekend bij

de oprichting van de EEO, bijna veertig jaar geleden. Sindsdien is de organisatie verantwoordelijk voor het onderzoeken en toekennen van Europese patenten op alle denkbare producten, van biertaps tot zeptillen en ruimtesondes. Het hoofdkantoor zetelt in München. Op het kantoor in Rijswijk werken ongeveer 2.700 mensen uit heel Europa, van wie de meesten als octrooiorderzoeker. Het gaat om hoogopgeleide professionals. Ze beschikken over minimaal een masterdiploma op een technisch terrein, spreken zowel Engels, Duits als Frans en zijn opgeleid in het octrooiricht.

Hoewel het gebrek aan juridische controle eerder al tot sociale conflicten leidde bij de EEO, liep het pas uit de hand toen in 2010 de Fransman Benoît Battistelli werd benoemd als president van de organisatie. Hij wordt getypeerd als een zonneknop. Tekenaar voor zijn karakter is volgens werknemers dat hij de niet gerevenerde werplek van zijn voorganger in München te min vond en een nieuw kantoor liet aanleggen op de tiende etage van het EEO-pand, met privélife. De verbouwing zou miljoenen hebben gekost.

Nadelerig voor medewerkers waren de talloze soms bizarre regels die Battistelli doorvoerde en die volgens betrokkenen leiden tot mensenrechtenschendingen. Zo is er een interne onderzoekseenheid die kan worden ingezet als een werknemer ervan wordt verdacht het imago van de organisatie te schade te hebben toegebracht. Volgens de 'richtlijnen voor intern onderzoek' mag om dit aan te tonen alle mail- en telefoonverkeer van de medewerker worden doorgelekt. Collega's zijn verplicht alle gevraagde informatie te verstrekken. Wie weigert te klikken, riskeert zelf tuchtmatregelen wegens wantrouwen.

Vakbond Supo probeerde het EEO-bestuur de afgelopen jaren te spreken over de orde te roepen. Supo kreeg echter geen toegang tot gesprekken tot collectieve arbeidsvoorwaarden. Battistelli liet de inter-

Advertenties

Persoonlijk Leiderschap in Transitie Word regisseur over uw eigen gedrag

Verder denken over de impact van zelfinzicht en zelfsturing

AOG school of management
ambassadeur/organisatie

Nienke Rooda | rooda@aog.nl | www.aog.nl

Bent u op de hoogte van een missiad, maar durft u er geen melding van te doen?

PUB LEAKS
Kies de juiste manier om te spreken

Meld het anoniem en veilig aan de Volkskrant via PubLeaks.nl

Ten eerste



Premier Mark Rutte en EEO-president Benoit Battistelli in Rijswijk in juni 2014 bij het leggen van de eerste steen voor de nieuwbouw voor de EEO.

Foto EEO

netserver bovendien alle mails afkomstig van vakbondsmailadressen blokkeren. Eind februari oordeelde het Haagse gerechtshof dat de EEO hiermee de fundamentele beginselen van de democratische rechtsstaat schendt. Juridische immuniteit reikt volgens het gerechtshof niet zover dat een organisatie ongestraft mensenrechten mag schenden. Het hof verplichtte de EEO de blokkades voor de vakbond per direct op te heffen. De EEO heeft hieraan geen gehoor gegeven. President Battistelli kreeg daarbij steun van de inmiddels afgestreden minister van Justitie Ivo Opstelten. Die liet weten dat justitie uitvoering van het vonnis niet zal afdwingen vanwege de immuniteit van de octrooiorganisatie. Ingrijpen bij de EEO zou een precedent kunnen scheppen voor andere internationale organisaties op Nederlands grondgebied die immuniteit genieten, zoals het Internationaal Strafhof in Den Haag of Estec, het Europees onderzoekscentrum voor ruitvaarttechniek in Noordwijk.

De internationale instituten zijn voor Nederland van groot economisch belang. Een onderzoeksbureau becijferde in opdracht van de EEO dat de uitgaven van de Rijswijkse vestiging en haar medewerkers de Nederlandse economie jaarlijks 855 miljoen euro opleveren. Op dit moment bouwt de EEO voor 205 miljoen euro een reusachtig nieuw kantoorpand in de Plaslooppolder. In juni 2014 ging premier Mark Rutte op de foto met Benoit Battistelli bij het leggen van de eerste steen.

Huisarrest

De enigen die officieel gemachtigd zijn de EEO bij te sturen, zijn de leden van de Administrative Council, een soort raad van toezicht, met vertegenwoordigers uit alle 38 deelnemende landen. Zij kunnen wijzigingen die Battistelli wil doorvoeren in bijvoorbeeld de arbeidsvoorwaarden vaststellen. Probleem volgens werknemers is echter dat deze delegatie bestaat uit de bestuurders van nationale patentkantoren. Al die nationale kan-

toren, van Spanje tot Finland, zijn voor hun inkomsten afhankelijk van het geld dat de EEO binnenhaalt met Europese patenten en verdeelt onder de lidstaten. Battistelli beheert de geldkraan, dus je zou gek zijn als toezichthouder om hem tegen te spreken", zegt een octrooionderzoeker.

In de vergadering van woensdag stemt deze Administrative Council over Battistelli's voorstel voor een arbeidsongeschiktheidsregeling. Daarin staat onder meer dat werknemers zich maximaal drie dagen per jaar ziek mogen melden zonder doktersverklaring. Langdurige arbeidsongeschiktheid wordt alleen nog beoordeeld door een door Battistelli zelf benoemde arts. Wie door ziekte niet kan werken, wordt verplicht thuis te zijn tussen 10 en 12 uur en 14 en 16 uur voor eventuele controle -dat geldt ook voor langdurig zieken, waardoor het volgens personeel neerkomt op een soort huisarrest.

De penibele situatie binnen de EEO heeft inmiddels tot kritische vragen van de SP en PvdA geleid in de Tweede

Kamer en het Europees Parlement. Ook de Britse UKIP vindt zich op over de toestand. 'Hoe kunnen we de wereldwijde naleving van mensenrechten eisen, als we zulke flagrante schendingen toestaan binnen een organisatie die binnenkort een juridi-

sche taak uitoefent namens de Europese Unie?', vroeg UKIP-Europarlementariër James Carver vorige week.

Maar de ophel in de buitenwereld heeft niet tot merkbare veranderingen geleid in Rijswijk. Inmiddels lijkt de vraag gerechtvaardigd waarom de zo goed gekwalificeerde werknemers nog niet massaal hun ontslag hebben ingediend. Een deel van de verklaring is de hoge mate van specialisatie van werknemers. 'Als je al lang bij de EEO werkt, is je waarde op de arbeidsmarkt gering', zegt een van de octrooionderzoekers. 'We hebben heel specifieke kennis, maar die is eigenlijk alleen bruikbaar binnen de EEO.' Een andere verklaring is de hoge salarissen die de EEO betaalt om ook hoogopgeleide medewerkers uit de rijkste lidstaten te kunnen aantrekken. Octrooionderzoekers beginnen met een startsalaris van rond de 5.000 euro per maand, op basis van ervaring oplopend tot 12.000 euro. 'De EEO was daardoor altijd een gouden kool', zegt een medewerker. 'Maar dat is nu aan het veranderen.'

De president beheert de geldkraan, dus je zou wel gek zijn hem tegen te spreken

Octrooionderzoeker van EEO die anoniem wil blijven

Advertenties

SOUDEN BEER WINNAAR 'TAXI' & 70 ANDERE SPRAAKMAKENDE FILMS, TALKSHOWS, EXPOSITIES & MUZIEK!

MOVIE THAT MATTER FESTIVAL

20-20 MAART 2015 DEN HAAG

MSc Bedrijfskunde
avondopleiding 2½ jaar

Locatie Utrecht | oktober 2015
Informatiebijeenkomst in Utrecht
donderdag 26 maart 2015

024 3612108 www.ru.nl/abk

RADBOUD MANAGEMENT ACADEMY **RMA**

Radboud Universiteit

mackaaymode.nl